

бр. 67/2025
4. 3. 2025.

Извештаји
о раду стручних тела Библиотекарског друштва Србије за 2024. годину

Извештаје су доставила следећа стручна тела:

- 1) Секција за културне и образовне програме у библиотекама Библиотекарског друштва Србије
- 2) Секција за матичне библиотеке Библиотекарског друштва Србије
- 3) Секција за стално стручно усавршавање и професионални развој Библиотекарског друштва Србије
- 4) Секција за каталогизацију Библиотекарског друштва Србије
- 5) Секција за рад са децом и младима Библиотекарског друштва Србије
- 6) Секција за јавне библиотеке Библиотекарског друштва Србије
- 7) Секција за рад покретних библиотека Библиотекарског друштва Србије

Секција за културне и образовне програме у библиотекама
Библиотекарског друштва Србије

Секција за културне и образовне програме у библиотекама БДС-а (у даљем тексту

Секција) је радила на традиционалном пројекту који је потврдио своје вишегодишње постојање у току 2024. год. Одржана су укупно 2 онлајн (ЗУМ) састанка на којима су чланови Секције разматрали постојеће стање и предлагали мере за рад.

У складу са одлукама управе БДС-а, а у вези финансијских могућности, Секција је у сарадњи са Секцијом за рад са децом и младима у току 2024. г. реализовала пројекат:

1. Поетско-рецитаторски конкурс „Од детета до поете“ (IV сезона)

Пројекат „Од детета до поете“ с онлајн менторским програмима осмислило је Дечје одељење

Градске библиотеке у Новом Саду и први циклус реализовало током 2020. године. Нови циклус, расписан је 2. априла 2024. године, на Међународни дан детета, а завршен у оквиру Дечје недеље, 7. октобра ове године. Циљ конкурса је подстицање деце узраста од 9 до 14 година да развијају свој поетско-говорни потенцијал уз подршку два вишемесечна онлајн професионална менторска програма. Овогодишњи ментори и чланови жирија били су писци за децу Виолета Јовић, Бранко Стевановић, Горан Новаков, Елизабета Георгиев, Јелена Калајџија, Драгана Младенов и Марко Грујић. Деца су се такмичила у две категорије: оригинална песма и рецитовање. Конкурс је

реализован истовремено у 8 библиотека широм Србије и Републике Српске (БИХ), у организацији Секције за културне и образовне програме у библиотекама Библиотекарског друштва Србије. Координатори пројекта су Катарина Новаковић и Драгана Божић ГБНС.

2. Секција је све постигнуте резултате у свом раду у току 2024. године представила на штанду Библиотекарског друштва Србије, 24.10.2024. године у оквиру 67. Међународног сајма књига у Београду (излагачи: Катарина Новаковић, Синиша Голубовић).

План и програм рада за 2025. годину

Секција за културне и образовне програме у библиотекама је путем циркуларног мејла упућеног члановима, разматрала могуће правце деловања и рада у наступајућој години.

Констатовано је како материјална ситуација у библиотекама неповољно утиче на обим планирања и реализацију активности Секције. Узимајући све чињенице у обзир, чланови Секције су се сагласили да се у 2025. години настави са реализацијом пројекта:

1. „Од детета до поете“ (пета сезона). Досадашњи резултати ове програмске активности су указали на њену учинковитост у подстицању и развијању песничког стваралаштва код деце. Четврти циклус је обухватио 8 библиотека из Србије и Републике Српске (БИХ). Сматрамо да се у даљем раду може учинити још више на промоцији пројекта са циљем да се повећа обим учешћа како библиотека, тако и деце. Пројекат има потенцијал да се прошири и на дијаспору и тиме добије међународни значај. Носилац пројекта је Дечје одељење Градске библиотеке у Новом Саду, координаторке Катарина Новаковић и Драгана Божић. Пројекат би био реализован у интервалу од 2. 4. до 10.10.2025. године.

2. Секција ће у 2025. радити на пројекту „Познате жене нашег краја“. Следећи актуелне друштвене токове, улогу жена у друштву, превенцијом феминизма, Секција предлаже пројекат који би био реализован у свакој библиотеци индивидуално у склопу акције „16 дана активизма у борби против насиља над женама“, крајем новембра текуће године. Сматрамо да ће оваква активност популарисати рад Завичајних одељења библиотека и истраживачки рад у оквиру истих. Начин, избор и организацију изложбе поменутог пројекта остављамо библиотекама које се пријаве за учешће.

3. Пријем нових чланова и ревидирање активности и ангажовања постојећих, у циљу повећања активности.

председавајући: Синиша Голубовић
помоћник председавајућег: Јелка Панић
помоћник председавајућег: Јасмина Илић Паљевић

Примљено: 27. 1. 2025.

Деловодни број додељен: 27. 1. 2025.

Секција за матичне библиотеке Библиотекарског друштва Србије

Секција за матичне библиотеке током 2024. године имала је 2 окупљања. Први састанак Секције одржан је 29. III у Народној библиотеци Србије. У оквиру састанка колегиница Дејана Каваја Станишић (УБСМ) одржала је стручно предавање на тему Вештачка интелигенција (AI) и библиотечно-информациона делатност.

Друго сусретање уприличено је током Београдског сајма књига, 22. X и то на штанду Библиотекарског друштва Србије. Том приликом третиране су актуелне теме (Тарифа и корекција цене рада/коэффициената у култури).

Током 2025. године Секција је планирала бар 2 састанка са стручним предавањем.

председавајући: Небојша Цвејић

Примљено: 29. 1. 2025.

Деловодни број додељен: 30. 1. 2025.

Секција за стално стручно усавршавање и професионални развој Библиотекарског друштва Србије

Секција БДС за стално стручно усавршавање и професионални развој (у даљем тексту Секција) током 2024. године редовно је функционисала, са активностима које су делимично оствариле план рада Секције, у складу са реалним могућностима и расположивим временом чланова Секције.

Током 2024. године Секција је имала 25 чланова, што је непромењен број у односу на претходну годину.

На позив секретара БДС, Секција је у предвиђеном року, 1. фебруара 2024, доставила Извештај о раду за 2023. и План рада Секције у 2024. години.

У 2024. години Секција је спровела Анкету у вези са потребама усавршавања стручних радника у библиотекама Србије, коју су водиле Маријана Узуновски и Јелена Ђорђевић, чланови Секције, уз учешће других чланова на припреми Анкете. Резултати анкете јавно су објављени у децембру 2024. године у име Секције од стране ауторки, као и на 21. конференцији БДС у Панчеву кроз стручни рад са презентацијом Маријане Узуновски и Јелене Ђорђевић.

Секција је у 2024. години разматрала предлог увођења награде у спомен на преминулу колегиницу Весну Ињац из НБС, као и предлог Управи БДС да се у Библиотекару објаве тематски радови посвећени Весни Ињац и другим значајним именима струке.

Одржана је једна седница Секције, током трајања Сајма књига у Београду, која је одржана на штанду БДС у Хали 4, 25. 10. 2024 са почетком у 12.00 часова. Било је присутно 13 чланова Секције. На овој седници анализиран је рад Секције током првих девет месеци 2024. године, активности Секције до краја 2024. године, одржавање вебинара или семинара у текућој години, подршка Секције кампањи БДС за одлагање примене тарифе за позајмицу књига у јавним библиотекама Србије и текућа питања. Договорено је и да ће Секција наредни састанак имати онлајн почетком 2025. године.

План рада Секције БДС за стално стручно усавршавање и професионални развој
у 2025. години

- Секција ће бити усмерена на едукацију и стручно усавршавање библиотекара одржавањем практичних радионица, предавања, семинара, а у складу са потребама запослених у библиотечко-информационој делатности.
- У 2025. години планира се једна радионица као догађај са физичким присуством, једно гостујуће предавање и најмање два вебинара.
- Секција ће у 2025. години посветити пажњу следећим темама у оквиру активности сталног стручног усавршавања: вештачка интелигенција, нова улога библиотека, статус библиотечко-информационе делатности, дигитални маркетинг у библиотекарству, анализа компетенција библиотекара, календар стручног усавршавања.
- Секција ће у договору са Управом БДС предложити један акредитовани семинар за стално стручно усавршавање библиотекара до септембра 2025.
- Сви чланови Секције биће умрежени путем мејлинг листе и на тај начин размењиваће идеје и предлоге о раду секције.
- Секција ће радити на успостављању и одржавању међународних контаката са библиотекарицама и сродним секцијама у иностранству.
- На 22. конференцији Библиотекарског друштва Србије у децембру 2025, Секција би учествовала са својим предлогом сесије или панела који је у вези са областима деловања Секције, као и могућим постером Секције за постер-сесију.
- У 2025. години Секција ће имати најмање две седнице (уживо и онлајн), по потреби и више, у циљу редовности рада секције и остваривања плана рада током године.
- У 2025. години планира се доношење Правилника о раду Секције.

председавајући: Богдан Трифуновић
секретар: Миљана Тодоровић

Примљено: 6. 2. 2025.

Деловодни број додељен: 6. 2. 2025.

Секција за каталогизацију Библиотекарског друштва Србије

Секција за каталогизацију Библиотекарског друштва Србије (у даљем тексту Секција) имала је богат и садржајан рад у 2024. години. Рад Секције углавном почива на онлајн састанцима и комуникацији због практичних разлога, уз потребу најмање једног састанка чланова Секције годишње уживо.

Први састанак Секције у овој календарској години одржан је 22. априла у 11 часова (11 редовни састанак Секције) уживо у Народној библиотеци Србије. На њему се дискутовало о:

- Организацији будућег вебинара и дефинисање његове теме и то каталогизација електронских извора, с обзиром да се у тој области дешавају динамичне промене, К-континуираних и М- монографских извора.

- На састанку су разматране теме везане за унос података о истраживачима и истраживачкој делатности у Републици Србији у базу E-CRIS. RS, као и обавезе библиотекара који раде библиографску обраду у COBISS-у да при уносу података везаних за научне и стручне монографије, стручне и научне чланке у часописима и зборницима уносе типологију поменутих дела.
- Развојем портала еНаука од стране Министарства науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије за праћење резултата истраживања научно-истраживачких организација и истраживача а метаподаци о истраживачким резултатима се увозе и из COBISS-а, и то само записи са кодом за типологију. Сходно томе дискутовало се и о проблему одређивања кода за типологију докумената при каталогизацији континуираних извора. Главна дилема везана је за питања: Ко је компетентан да одреди типологију поменутих дела и чија је то обавеза? Да ли је то обавеза аутора, издавача или библиотекара?
- Секција планира да организује вебинар на ову тему у наредном периоду, одмах након усвајања измена правилника који уређује ову област од стране Министарства задуженог за науку у Републици Србији.
- Дискутовало се и о значају каталожке обраде ситног библиотечког материјала, шта треба чувати тј. шта има документациону вредност. Други састанак Секције у овој календарској години одржан је 28. новембра у 11 часова (12 редовни састанак Секције) онлајн преко Зум платформе. На њему се дискутовало о предложеним активностима Секције у 2025. години као и о чувању, селекцији и каталожкој обради ситноштампаног библиотечког материјала. Ирена Зечевић, колегиница из Библиотеке Матице српске, била је излагач и гост на овом састанку а говорила је о пракси и искуствима у својој библиотеци. Не постоје јасне смернице за селекцију ситноштампаног библиотечког материјала, а без јасних смерница о одабиру грађе, постоји ризик да неки важан материјал остане непрепознат. Рад Секције за каталогизацију представљен је на 67. међународном београдском сајму књига, ауторке презентације "Активности секције за каталогизацију у периоду од 2020-2024." су Сања Бундало и Верица Шево. Креирано је идејно решење за лого Секције.

План рада Секције за каталогизацију Библиотекарског друштва Србије за 2025. годину

Секција за каталогизацију Библиотекарског друштва Србије, у складу са Правилником о раду Секције за каталогизацију, планира да у 2025. години организује најмање два састанка, а по потреби и више, на којима би чланови Секције изнели своја запажања, предлоге, анализе и излагања из свог делокруга рада.

Наставиће се активности започете у 2024. години, такође се планирају и нове чија ће се реализација остварити кроз сарадњу са библиотекама и стручним телима БДС-а. Секција наставља континуиране активности са циљем унапређења система каталогизације.

План је да Секција организује округли сто из области каталогизације, по потреби биће организовани и вебинари из ове области.

Секција планира сарадњу са Комисијом ВБС-а за каталогизацију и класификацију, Редакционим тимом ВБС-а, другим стручним телима БДС-а, као и домаћим и међународним организацијама и телима, који се у свом раду баве питањима каталогизације.

председавајући: Слађана Суботић

Примљено: 10. 2. 2025.

Деловодни број додељен: 10. 2. 2025.

Секција за рад са децом и младима Библиотекарског друштва Србије

Од реактивирања рада Секције за рад са децом и младима БДС октобра 2023. председница Секције је Јасна Бркић, заменица председнице Секције је Елизабета Георгиев, секретар Секције Милица Матијевић. Секција броји око 30 чланова.

У марту 2024. године израђен је Правилник о раду Секције за рад са децом и младима.

Током 2024. године чланови Секције одржали су четири састанка, три у онлајн формату путем Зум платформе и један уживо на штанду БДС током Међународног београдског сајма књига.

Креиране су фејсбук и вибер група Секције ради брже и ефикасније комуникације и размене идеја.

Од активности реализованих током 2024. године издвајамо:

- Реализација пилот пројекта „Одврни књигу до даске!“, инспирисаног слоганом писца за децу Игора Коларова. Пилот пројекат реализован је током Дечје недеље од 7. до 13. октобра 2024. у Србији и региону у оквиру планиране кампање „Добра књига далеко се чује – први Национални дан читања деце Србије“ за који је изостала финансијска подршка Министарства културе РС. Учествовала је 21 јавна библиотека из Србије, Црне Горе, Словеније и Републике Српске. Библиотеке су у наведеном периоду организовале низ пригодних књижевних програма за децу предшколског, основношколског и средњошколског узраста. У манифестацији су учествовали писци: Елизабета Георгиев, Зорана Поповић, Урош Петровић, Лела Стојановић, Марија Лазаревић, Стеван Милошевић, Сања Савић Милосављевић, Весна Ћоровић Бутрић, Анђелка Ружић. Након завршетка Манифестације направљен је промотивни видео који су уз заједнички прорпатни текст библиотеке учеснице и БДС поделили на својим друштвеним мрежама са циљем повећања видљивост јавних библиотека и скретања пажње на значај књиге и читања. Чланица Секције, Елизабета Георгиев је написала текст за химну Манифестације „Одврни књигу до даске!“

- На Међународном сајму књига Секција је реализовала два програма у сали „Јован Јовановић Змај“:

- Књижевни портрет Јелене Калајције – „Спајалица, шест сјемена и перо“ и „Зима у четири Дуњина доба“. Говорили су: Ивана Мијић Немет и Тијана Тропин. Модератор Драгана Божић.

□ Програм „На челу Секције - некад и сад“ представљање опуса Милоја Радовића и Јасне Бркић. Говориле су: др Елизабета Георгиев и Милица Матијевић.

• Истичемо постигнућа наших чланица:

□ Елизабета Георгиев објавила је збирку песама о библиотекама и библиотекарима „Еурека! Библиотека!“ у издању Библиотеке „Димитрије Туцовић“ Лазаревац. Књигу је илустрвала Надица Стојановић.

□ Надица Стојановић и Елизабета Георгиев добитнице су угледне награде „Оливера Ранђић“ коју додељују Слободна Зона и Б92 за најкреативнији допринос (не)формалном образовању, иновативност и увођење нових методологија и алата у образовању.

□ Бернадица Иванковић, на предлог колега из Секције, добитница је награде Најбољи библиотекар коју додељује Библиотекарско друштво Србије за текућу годину а у оквиру Конференције БДС.

□ Милица Матијевић и Елизабета Георгиев акредитовале су испред БДС семинар „Где је та књига?: рад са тинејџерима на промоцији читања“. Семинар ће бити реализован током 2025. године.

□ Милица Матијевић написала је текст о историјату и раду Секције за рад са децом и младима. Рад ће бити објављен у часопису „Савремена библиотека“ Народне библиотеке Крушевац.

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА СЕКЦИЈЕ ЗА РАД СА ДЕЦОМ И МЛАДИМА ЗА 2025. ГОДИНУ

План и програм рада Секције за рад са децом и младима БДС за 2025. годину израђен је у складу са Статутом БДС-а. Наставиће се активности започете у 2024. години, планирају се нове и њихова реализација кроз сарадњу са библиотекама и стручним телима БДС-а.

У плану је:

1. Редовно одржавање састанака ради координисања и унапређења рада и осмишљавања заједничких активности библиотека-чланица Секције.

2. Реализовање пројекта „Добра књига далеко се чује – обележавање Првог националног дана читања деце Србије“ у складу са финансијским могућностима библиотека учесница.

3. Реализација заједничких активности са колегама из региона.

4. Реализација едукативног вебинара за библиотекаре „Прозор који отвара нове перспективе: различитост у књигама за децу“. Ауторке вебинара - Катарина Новаковић и Ана Антонијевић Николић које су 26. и 27. септембра 2024. учествовале на субрегионалном семинару „Различитост у књигама за децу: контроверзе, рефлексije и потенцијали“ у организацији Гете института у Хрватској, Србији и Босни и Херцеговини.

5. Заједнички преводилачки пројекат у оквиру ког би чланови Секције превели са хрватског језика „Биљешке дјечјег књижничара“ ауторки Маје Лесингер и Иванке Ференчић Мартинчић, библиотекарки из Народне књижнице Вирје и Народне књижнице и читаонице Града Прелога.

6. Организација Берзе добрих идеја у оквиру које би се у марту месецу чланови Секције окупили у Градској библиотеци у Новом Саду, а у новембру месецу у библиотеци у Кикинди.
7. Приређивање изложбе активности и материјала са заједничког пилот пројекта „Одврни књигу до даске!“ реализованог октобра 2024. године у двадесет јавних библиотека широм Србије, у Црној Гори, Словенији и Републици Српској.
8. Организација националног квиза за децу на тему дечје књижевности.
9. Праћење и препорука израде превода смерница, препорука и програма кпје доносе IFLA, UNESCO, EBLIDA, ALA и друге еминентне међународне институције и удружења.
10. Учешће на Сајму књига, представљање пројеката Секције и организација књижевних програма и радионица.
11. Аплицирање чланице Секције Виолете Ђорђевић за изборе у ИФЛА Секцији за децу и младе.

председавајући: Јасна Бркић

Примљено: 10. 2. 2025.

Деловодни број додељен: 10. 2. 2025.

Секција за јавне библиотеке Библиотекарског друштва Србије

Секција за јавне библиотеке Библиотекарског друштва Србије 2024. године није одржала ни једну редовну седницу већ је комуникацију одржавала у неформалном облику.

Чланови Секције су се међловима изјашњавали о предлогу текста који је рађен у оквиру програма представљања радних тела БДС. На исти начин су обављене консултације везане за учешће на 67. Међународном београдском сајаму књига 2024. године. Садржај је реализован 25. октобра и том приликом је представљена презентација везана за мале бесплатне библиотеке, коју су приремиле колегинице: Милица Тарабић, Снежана Марић и Биљана Давидовски.

У оквиру секције, у децембру је реализован БДС вебинар Анђеле Огњановић, Електронске књиге – садашњост или будућност? Позајмица и читање електронских књига у Народној библиотеци „Вук Караџић“ Крагујевац. Сви чланови Секције за јавне библиотеке су активно учествовали у кампањи за стављање ван снаге тарифе накнаде за давање на послугу оригинала и умножених примерака ауторских дела издатих у штампаној форми. Активности Секције биће интензивирани током 2025. године

председавајући: Бојана Маринчић

Примљено: 10. 2. 2025.

Деловодни број додељен: 10. 2. 2025.

Секција за рад покретних библиотека је формирана 3. 9. 2021. године Одлуком о давању сагласности од стране Управног одбора Библиотекарског друштва Србије (дел.бр. 123/2021).

Секција у 2024. години броји 17 чланова.

Чланови Секције су већина представника библиотека које у оквиру својих служби организују рад покретних библиотека (Пријеполје, Алексинац, Кладово, Ужице, Нови Пазар, Краљево) али и оних библиотека које планирају увођење покретних библиотека као и појединци који подржавају или су лично заинтересовани. Секција тренутно броји 25 чланова.

У току године одржана су два састанка виртуелна састанка, 2. фебруара и 4. априла 2024. године.

- Секција је разматрала актуелна питања, постојеће стање и размењивала искуства у раду са покретним библиотекама током целе године.

- У сарадњи са Комисијом за покретне књижнице Хрватског књижничарског друштва организовано је онлајн предавање на тему: Путујуће библиотеке у теорији и пракси, Љиљане Вугринец, професорке педагогије и библиотекарка саветница, руководитељка Жупанијске матичне службе Књижнице и читаонице „Фран Галовић“ у Копривници, Хрватска. Предавање је изазвало велику пажњу не само чланова Секције већ и библиотека које тек уводе или планирају организацију покретне службе, тако да је било 42 учесника вебинера.

- Прослеђен је позив и инициране су библиотеке за учешће на 22. међународну конференцију мобилних библиотека и Фестивалу библиобуса у Републици Словенији, 16. и 17. маја 2024. године у Љубљаниу организацији Савеза библиотекарског друштва Словније, Секције за путујуће књижнице ЗБДС и Градске књижнице Љубљана. И ове године учествовала је само Библиотека „Центар за културу“ Кладово.

- БДС је иницирало представљање свих Секција на друштвеним мрежама па је тако за поребе Секције, Јелена Глишовић припремила препознатљив лого.

У току године направљени су контакти са библиотекама из Ужица и Нишу, а у најави је и Краљево, са отвореним позивом да се прикључе раду Секције.

На друштвеној мрежи Фејсбук већ трећу годину доступна је страница Покретне библиотеке Србије / <https://www.facebook.com/profile.php?id=100064808643339> где се објављују фотографије и активности рада покретних библиотека Србије и деле се искуства из других држава у раду.

План и програм рада за 2025. годину

Секција за рад покретних библиотека има за циљ унапређење рада покретних библиотека, размену искустава и примену иновативних решења у пружању библиотечких услуга корисницима у удаљеним и слабије покривеним подручјима.

Циљеви рада секције и у овој години су;

Унапређење доступности библиотечких услуга у руралним и урбаним срединама.

Размена искустава и примера добре праксе између чланова секције.

Едукација библиотекара о новим технологијама и методама рада у покретним библиотекама.

Промоција значаја покретних библиотека у заједници.

План активности;

Редовни састанци и радионице ради размене искустава и дискусије о изазовима у раду.

Одржавање стручних радионица и семинара са фокусом на иновације у покретним библиотекама.

Сарадња са међународним организацијама и библиотекама ради увођења нових модела рада / учешће на 17. Међународном Фестивалу покретних библиотека и конфернцији о покретним библиотекама, 5/6. јун 2025, Вировитица, Република Хрватска.

Промотивне активности;

Израда промотивних материјала и кампања на друштвеним мрежама.

Закључак:

Програм рада Секције за рад покретних библиотека фокусира се на континуирани развој, иновације и побољшање доступности библиотечких услуга. Кроз сарадњу, едукацију и промоцију, секција настоји да унапреди квалитет рада и допринесе развоју библиотечких услуга у покретним библиотекама.

председавајући: Жаклина Николић
заменик председавајућег: Сениша Голубовић

Примљено: 10. 2. 2025.

Деловодни број додељен: 10. 2. 2025.